

Laptulajdonos:
 Ösv. VÁKÁR LAJOSNÉ
 Felelős szerkesztő
 RÉSSEGH VIKTOR
 Kiadóhivatal:
 Vákár könyv- és papírkereskedés Cukkerudán, hová a hirdetések árai és előfizetési díjak előre küldendők.
 Egyen száma ára Let 2.—

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Működési ár:
 Egész évre Let 160.—
 Félévre " 80.—
 Negyedévre " 40.—
 Külföldre egy évre " 440.—
 Hirdetési díjak a legolcsóbban számítottak.
 Kéziratok nem adóznak vissza
 Nyilvántartási közlemények díja soronként Let 25.—
 Megjelenik minden vasárnap

Az első lövések

ismét eldőrdültek. Még a Népszövetség tárgyal a béke érdekében. Mentei azonban már alig lehet a helyeset. Mindent megfontoltak, meg gondoltak már megint. És úgy látszik Abessziniában elszabadult a háború furiája.

A háborút feltartóztatni nem lehet. Következnie kell. Az a vad háborús szellem és általános késztődés, amely a világ népeit az utóbbi évek alatt elöltöztette, okvetlen ide kellett veszenen.

Ma újra vérgőzötől van elbődűva az emberiség. Kerdeni lehet akármelyik percon az eddigieknél is borsalmasabb vérontást. Ha Abessziniában nem sikerül, majd valamelyik másik robbanópontján a földtekének. Hiszen annyi sok ilyen van.

Rekord teljesítmény, ahogyan a nemzetek ezt végigcsinálták. A világháború korszakában, annak borsalmas és még élő tanulsággal körülvéve felnevelni ilyen nagyszerűen lelkesedő, a hősihalálra ekkora esztelen-séggel vágyakozó nemzedékeket, az már megcsodálni való. Nem használt itt semmi. Sem háborús irodalom, sem film nem tudta megakadályozni azt, hogy még ugyanazon generációk életében előlírni ne kezdődjék...

Feladásba ment az a sok átélte szenvedés, amely minden ma élő ember számára kijutott. Elkorhadt a háború tizenötmillió fakesztája, felszáradtak az édesanyák könnyei. Késződhet minden előlírni...

A fekete ing, a barna ing divatja elég gyorsan csatasorba szedte a golyófogó anyagot. Másfél évvel ezelőtt még a szemünk előtt fog lezajlani a következő véres fejezet, amely minden eddiginél elképzelhetőbb megpróbáltatásokat tartogat.

Az mindenesetre meg lehet állapítani, hogy háború és gyűlölet nélkül nem lehet társadalmakat építeni. A háború szükségese, úgy látszik, amelyet a nagytöke felsőbb érdekből rákényszerít a szerencsétlen, nyomorgó emberre. Nekünk felsőbb parancsra utalni és gyűlölni kell egymást. Névelési rendszernek és szervezeti bozontokjakk egymás pusztításának csirját.

És amíg egyenként írósunk minden háborús veszedelemtől, amíg az anya szivét a kétségbeesés szorongatja minden háborús hír hallatára és nincsen senki, aki jószívvel tépatné sőt magát a gránáttal, addig az első parancs mégis millió ártatlan embert képes harcra állítani és a legújabb háborús szenvedésbe kergetni.

Hát hogy lehet minden. Az embermilliókban egy hatalmas békevágy él, amely akármelyik percon a legvadabb pusztításra morgószólhat.

A ma embere állandó háborús hangulatban él. Minden perce bizonytalansággal, idegességgel van át-szóva. Készen van minden pillanatban a legrosszabbra. Mert körülötte az egész világ, annak minden eseménye egy szárazvíz vihar közele kitérését jelzi.

Már késő az elmúlt háború borsalmait javító tanulságként ajánlani. Azon túl vagyunk. A háborús-mumusz ideje lejárt. Egy-egy gyengén sikerült film még riasztgatja a gyengébb idegűeket vele. Annak már megállító ereje nincs.

A lavina ránszakad minden bizonnyal. Az első lövések már Abessziniában eldőrdültek. És ha ma sem, de holnap összebolondul a föld minden népe. Folyni fog a vér ismét. Az érdekessége csak az lesz ennek az újabb vércsaplásnak, hogy a világ tele van a békének akarásával. Háború lesz, pedig senki sem akarja. Vér fog ömleni, pedig mindenki fél tőle. Ujabb vakok, fellábuak, hadüzevgyek lesznek, pedig különösen az államháztartások csömörölnék azoktól.

Ugy-e érzi mindenki, hogy ennek a háborúnak amely ilyen hitványul, ennyi haszonság között, olyan operett-disszertációval készülődik, különben kell lenni minden eddiginél...

A háborús szög egyre terjed. Riadót fuj, harc-násik minden nap. Vágre egy olyan téma, amiről írni is szabad. A háborús uszítást még a cenzura sem tiltja. És minden sajtótermék az engedelmével. Szinte oda akarják terelni a figyelmet az lithoni bajok-ról. Pedig történik lithon szép dolog is, ami szóra érdemes. Írni lehet például a nagyváradi polgármesterről. Mosoiu Tiberiuról. Aki ebben a puszkaporrall talított világban egy lépést mert tenni a — béke felé. Évi huszonöt ezer lejes kulturális pont létesített Nagyváradi költészetében, amelyből a román—magyar kultúrcsere pionírjait fogják jutalmazni. A díj odaítélésére négy román és három magyar íróból álló bizottság alakult. A magyar tagok: B. de Maria, T. bery Géza és Ligeti Ernő. Az első évi díjat egy magyar nyelven megírt román irodalomtörténeti munka fogja kapni. Azután minden évben más fordítási munkát jutalmaznak.

Ugye, milyen egyszerű a dolog? Nem kellett hozzá egyéb, csak egy kis bátorság. Meg egy kis józan gondolkodás. Mosoiu Tiberiuban mind a kettőből volt. Meg tudta törni a jeget és nem történt semmi baja. Marad továbbra is jó hasad, jó pártember, jó városatyja. S bebizonyította, hogy jó kultúremler is. Még a gyűlölet szele sem tudta elfujni, pedig az eléggé fuj mostanában. Tanulhatnának tőle igen sokan a többségi sorokban. Csak minden városban egy Mosoiu Tiberiu akadna, akkor már nyert ügyünk volna. A gyűlölet hamar meghátrál, ha az orrára ütnek. Nagyváradon meg sem mert mukkanni, mert a város fejével állott szemben. S a városfő nem pr. dikált, nem ígért, nem tervesgetett. A csellekvesen kezdte a d. got. És volt a legegészségesebb. P. d. dját minden városban utánosni kellene. Ha Erdély minden városa rendelkezne pár ezer lejes alappal a közös l. utura munkáinak jutalmazására, akkor a sok gyűlölet-trombita mind észretérne. Rájönne, hogy érdemesebb — már

anyagi okokból is, hiszen a gyűlöletnek mindig es a mozgatója — az egymás megbecsülése irányában munkálkodni.

A jó példa megvan. Csak követni kellene. De még azt sem merjük remélni, hogy követője akad. Annyi üres szó, hangos frásis puffogott már el, de egy sem akadt, aki a tetten kezdte volna. Pedig minden Demosthenesnél szebben beszélt a — tett... Mosoiu Tiberiu megmutatta. Vajjon lesz-e nálunk követője?

Az újság hozzátartozik a mai ember napi életéhez. A politika, a közgazdaság, a társadalom minden megmozdulásáról számot ad a lap a az újságíróknak bizony jó nagy adag emberismerettel kell rendelkeznie, hogy olvasótáborba lelkivilágába behatolhasson. Mert nem kicsi dolog az olvasó igényeit kielégíteni. Különösen nem az a mai feszült atmoszférájú világban. A ma embere folytonos feszültségben él. Lesz, várja, óhajta a nagy szenszációkat, a csodát, amely kibvet a káoszából. Szohgysem tudja beleélni magát ebbe a folytonosan változó és rosszabbodó jelenbe. Ugy vágyik a jobb után, mint a ketrecbe zárt rab a szabadság után. Minden reménye, minden hite oda összpontosul, hogy nem lesz es mindég így es sóvárgásainak egyetlen tápláléka es rosz. Nyeli, falja az újságot és még az újságíró rejtett gondolatait is ki szeretné olvasni a sorok renetegéből. S az újságíróknak ki kell elégíteni minden igényeket. Hogy mi módon, szzal nem törődik az olvasó. Az csak olvassza az összehalmozott újdonságokat és nem törődik assal, hogy mennyi keserves munka árán került es hozzá. Pedig mennyi kellemetlenség, kín, baj ír es újságíró. Ha politizál, nyakán a hatóságok. Ha nem politizál, elveszti a közönség érdeklődését. Hivatali basákat, közéleti ganszembereket leplese le: üdöstetése, sőt verése es osztályrésze sokszor. A közönség részéről is sok kellemetlenség éri. Érzékenyek es emberek es nagyon sok esetben értelmetlenek. Tapintat, nyugalom, lelkiismeret szükséges a félremagyarázott ügyek ellátásához es az elszárvadott gorbasságok lenyeléséhez. Sokszor ökölbe szorul a kés, hogy az erőltetett nyugalom mögött egy pillanatra előtörjön a megsértett ember es sokszor hányingert okos es emberi gonoszságtól megundorodott gyomor. De azután újra urrá lesz es elszabadult ösztönökön a hivatás fejeleme es az újságíró nyel egyet, hogy azután ismét visszahátré- kenjen a régi kerékvágásba. Ujra a közvélemény tolmácsolója, az igazért, ezért lelkesedő, jóra buzdító, mások bujót-baját meghallgató, tanácsot adó, örökösön a közönségtől küzdő istenteremtény, kinek még ideje sincs önmagával foglalkozni, annyira lefoglalja hivatása. A közönség persze mindebből nem tud semmit. Ő; minde nem érdekl. Neki nem fáj, ha ütök es újságíró, amint hogy naprendre tér es elfelejti azt is, ha elbukik az érte folytatott küzdelemben.

A „CSIKI LAPOK” TÁRCÁJA.

Érdekeségek Csiktaploca község multjából.

VII.

Apróságok.

Minden falu életében történnek az évszázados életküzdelmek során olyan kisebbeszerű események is, melyekről ugy megleiben, frissen, még hosszabb-rövidebb ideig beszél a falu es esetleg a környék is, de aprádonkint mind többen es többen térnek napirendre felette s néhány évtized elmúltával már csak egy-két öreg ember emlékezetében lapulnak meg mintegy elkészülve az elmulásra, azután pedig feledésbe mennek, az öregekkel együtt sirba szállnak.

Igen, mert ritka eset, amikor akad egy-egy értelmesebb ember, aki szabad idejéből arra is áldoz egy-két percet, hogy feljegyezzen, ezen események közül, egyet-mást s hogy azt gyermekeinek, unokáinak hátrahagyja.

Aki megérti az idők szavát s falujának multjába igyekszik visszatekinteni, az nemcsak az elfakult régi írásokat lesz kénytelen némelykor kimerülésig böngészni, hanem igyekszik kell hozzátérközni azokhoz az eseményekhez is, melyek még a szájhagyomány útján élnek csak, melyek feljegyzésére nem akadt senki.

S ha a fakult írásokon a mai embernek eligazodnia nem könnyű, bizony egy cseppel sem kisebb feladat a fel nem jegyzett események felkutatása s azokra nézve adatok gyűjtése sem.

Pedig minden falu multjának megközelítő képe is csak ugy alakulhat ki lelkiismeretünk előtt, ha a nagy eseménye-

ken kívül, melyeket feljegyezve találunk, hozzájuthatunk olyanokhoz is, melyek ugyan kevésbé fontosak, sőt magánál a fajúal jelentéktelenek is, de egy falu életében mégis csak nélkülözhetetlen mozaikocskák a mult képének kirakásához.

A következőkben egy pár ilyen, a falum multjából vett, apróságot tárok olvasóim elé.

Azokban az időkben történt, mikor a taplocai székelv buszár, a végnélkülinek látszó harcokban, Páris falai közé is eljutott, hogy ott szerzene megbecsülést es elismerést karjának, karja révén kardjának s a kardja által fájának.

Sokszor előfordult, hogy a behívó parancsra egymagában maradt otthon a könnyező szemű pár hetes menyecske, de mire — évek múlva — megint megjöttek a szép buszárrok s köztük az ő férje-ura is, akkorra már másodmagával várta a harcok tüzeiben megedzett „embert”.

Másodmagával, mert — közben — legénykévé hányódott fel, az apja által még nem is látott, gyermekpalánta.

Mikor hire jött annak, hogy a harciak utban vannak hazafelé, az apákat még nem is ismerő legénykék, csoportokban menegettek a Nagyerdő aljág s ott mindenki igyekezett a maga édesapját, az érkezők közül, kikereseni.

Csepett sem csodálható, ha a találkozáskor ilyenszerű párbeszédök hangzóttak el:

„Melyik, magik közül, az én édesapám!” — bátor- kodik az érkezők telé egy jókötésű legényke...

„Hát te ki tehenje borja vagy, ecsém?” — hangzott az érkezők egyikének a pipája mellől...

„Én — biza — Mihály Mátyásné, Pál Juci édesanyám szolgálójára, ha üsmerné kejed es!”...

„Az-e, te?, hát akkor jösz-e sze ide, szógám, az áldó- jút! — met hát én vónék a te édesapád, a micodás!”.....

1841. szeptemberében, a jelenlegi templom építése kezdetén történt, hogy — míg a falu fiatalabbjai fáradhatatlanul közmunkázták az építési anyagot a szorgoskodó köművesek keze alá, — addig az öregebbek pipázgatva szemlélték a nem mindennapi munkát.

Lajos Józsi es Holló Józsi apatársak es kereszt- kómak is ott voltak a templom országút felőli bal sarkánál s a tölből kiemelkedő alapzat vonalaiból a templom való- színű beosztását látva, szóbakerült köztük, hogy az előttük fekvő részen, a kórus feljáróval ellentétes oldalon, az alap- zat beosztása szerint mutatkozó fülkét amelyik rendeltetés nélkülinek látszott, milyen célra volna a legalkalmasabb felhasználni, mire az öreg Lajos Józsi, apatársához szólva, így oldotta meg a gordiusi csomót:

„Apatárs-komám uram! erre a kicsid helyre építsünk egy likacsát a zekétlenek s a gyengeruházatuak számára, ahol ökögmik es végig hallgathatják a szentmisét, methát — higgye meg azt! — minden atyánkfának nincsen olyan felkelhetője, amellyikkel béülhetne tisztességesen az Ur színe elé!”...

Tény, hogy templomuknak e kis fülkéjében mindig csak a zekétlenek es a fogyatékos öltözetűek hallgatták végig az isteni-tiszteleteket; de hogy ez a hely meddig ta- kargatta a szegényebb nép-osztály ruházatának togyatékos- ságát, azt ma már nem tudjuk megállapítani azt azonban igen, hogy az önálló plébánia felállítása óta (1908) e helyen van a nagyszombati feltámadási szertartáshoz nélkülözhet- len „Szentsír”.

Dauerwelle-örökhullám a világmárkájú „WELLA” villanyondoláló- géppel: „CORSO“-fodrázat Mercurea-Ciuc.

A közönség önző. A nagy tömeg nem éres, nem lát, csak öntönél kielégítést óhajtja. Tőle mehet minden a maga útján, csak nebi minden napra téleljék föl a kíváncsiságát kielégítő jó adag szeneciót. Azon túl nem óhajt semmit.

As ideológiák sűrszávat éljük. As laklapadokból kikerülő főleg képzett ifjuság rászabadul a neki eddig teljesen ismeretlen társadalomtudomány népszerűsített formáira és azután fiatalos hővvel, forradalmi láshan vitásk, tüntet, verekedik, tör ruz az ideálizmu náit kibaszáló hamis megváltók érdekében. Két szélönég között tobzódik ez a fiatalág és a két eszméáramlat számtalan válfaja csalogatja magához tapasztalatlan tömeget, hogy örcsáljai érdekében termelje ki fiatalos energiájukat.

Temperamentumának nagyon megfelel a forradalmi szélöség és ezt igyekszik is kibaszálni az álaponatok lelkiismeretlen kufárbada. Az ő kezükben as ifjuság csak sakbfizura, amellyel a saját céljait veszélyesített ellenfelet sakkbantartják. A fiatal lélek minden tapasztalatlanosságával tódulnak ezek az ifjak oda, hol a leghangosabb a jeleső és a legzajosabb a csinnadratta. Salnta halni készek a tapasztalatlanágukkal visszaáló népmentőkért és szentül hisznek a világának máról-holnapra való átmásolásában egy, as ő fantáziájuknak legjobban megfelelő eszre. Igy van es nemcsak nálunk, hanem mindenütt szülés e világban. Soha ifjusággal annyit masszagot nem etettek, mint a maival. Es a megmátonyozott fiatalág nem ismer senkit és semmit. Vakon törtet szemfényvesztő, körlekerdő hipnotizőrjel után, akik lelketlenül visszaálnek fiatalos lelkesülésével. Eközben elhanyagol minden komoly munkát. Tanulmányain ugy esik keresztül, hogy azok hatása nyomtalanul tűnik el as ideológiák forgetegében és mikor eljut a d'p'omálg, as nem lesz számára egyéb a kenyérszerzésre jogosító munkakönyvből, mert szellemi felkészültsége semmivel sem haladja túl mestersége korlátait. Eyszer astán rásbred majd tévedéseire, kijózanodik és a tévutra vesetők ellen fordul. Akkor pedig jaj lesz neked, világ! O'yan fel-fordulás lesz ebből, hogy na!

BEL- ÉS KÜLFÖLD.

Rádió szózat az idegen forgalmunkért. Szerdán a belügyminiszeri államtitkár rádió beszédet mondott Románia idegenforgalmának népszerűsítése tárgyában. Elmondta, hogy a világ egyik leggazdagabb országa vagyunk természeti kincseink, szépségeink olyan értékek, amelyekhez hasonló nincs a földkerekségen. Csak okosan kell kibaszálni azokat. Nemzeti ügyet kell csinálni abból, hogy idegen forgalmunkat fokozzuk. Minden hatóságnak kötelezővé teszi, hogy az idegent megbecsüljék.

A romániai németek két táborra szakadtak. Egyik oldalon állnak Hans Otto Roth vezetésével a konzervatívok, míg a másik oldalon a szélsőséges hitleristák a romániai német néppárt nevű szervezetükkel.

Constanta közelében egy repülőgép bombát dobott le Corbul falu határában. Még nem állapították meg, hogy a bombát milyen repülő dobta. M után román repülő nem gyakorlatozott ebben as időben, valószínűnek tartják, hogy valamelyik idegen állam katonai repülője tévedt román területre.

Templomunk felszentelése 1844. szeptember 5-én volt. E jelentős eseményre való lázas készülődés közben történt, hogy a híveknek dönteniük kellett arról is, hogy — az újonnan épített templomnak — ki legyen a védőszentje?

Voltak, akik a régibez, Szent Lőrinchez, ragaszkodtak; voltak, kik Szent Antalt és több más szentet ajánlottak.... A választás előtt, ugy as egyik, mint a másik részről az érvek és ellenérvek sokasága volt vita tárgyává téve.

Szent Lőrinc-pártiak elegendő voltak, de mivel e védőszent bucsuja augusztus elején esett, mikor még az aratás javában folyt, ez nem volt alkalmas, mert ekkorra még az új buzalépény nem igen kerülhetett volna a bucsusok — asztalára.

Szent Antal pedig, mivel júniusban esik, nem látszott megfelelőnek, mert akkorra már a tavalyi buza is szűkiben volt...

A megnyilvánult vélemények szerint pedig a bucsu is csak ugy ér valamit, ha a vendéglátó asztal bőviben van mindennek, amit a szem és a száj kíván...

Végre is csak a Szent Antal pártja látszott mind jobban és jobban megerősödni, mert, neve miatt, ezt támogatta balabányai Zakariás Antal rézbányatulajdonos is, aki, hogy érvei még nyomósabbak legyenek, az új templom tornyának a befűtéséhez szükséges „rézpeléket” is ingyen ajánlotta föl a híveknek, ha az ő védőszentje, Szent Antal mellett maradnak...

Dönteni nehéz volt, de tul kellett esniök ezen is!! S ebben a hívek segítségére jött a talu egyik okosának az indítványa, ki látva a szorult helyzetet, azt javasolta, hogy a templomot szenteljék a nagy nyári munkák befejezése utánra eső „Mindenszentek” tiszteletére, mert így sem Szent Lőrinc, sem Szent Antal, sem a többi javasolt szentek nem haragudhatnak meg, mivel a „Mindenszentek” közöttük is ott szerepelnek s továbbá ez a nap azért is alkalmasabb a bucsu megtartására, mert ekkorra — „Isten után” — bőségesebben lesz, mit tenni a bucsusokat vendéglátó asztalokra.

Az olasz költségvetés évi deficitje már 718 millió lírát teszi ki. As ország háborus készülődései már éreztetik hatását as olasz pénzügyi helyzeten.

Német repülőgép Romániában. A hét folyamán a csernovitzi repülőtelep megfigyelői egy idegen repülőgépre lettek figyelmesek, mely minden előzetes értesítés nélkül, a hatóságokkal mitsem törődve szállt tovább. A csernovitzi repülőtelep rádiójeles úján kérdést intézett as ismeretlen géphez, majd amikor az nem válaszolt, figyelmeztető jeleket adtak le, hogy amennyiben a baneassai repülőtelepen le nem száll, vadászgépeket küldenek az üldözésére. As ismeretlen gép utasai erre meggondolták a dolgot és látva a már értesített baneassai repülőterén levő sürgés forgást, ott leszállottak. Kiderült, hogy német repülőgépéről van szó, mely a pilóták bementése szerint Konstantinápolyba igyekszik. A gép átvizsgálásakor abban két gépfegyvert, bombavetőt, felfelvező gépet és rádióleadót találtak, amiről arra következtettek, hogy Abessziniának szállítandó német gépről van szó. Es a gyanuja a bukaresti olasz követségnek is, mely igen élénken érdeklődött a dolog iránt és felvilágosítást kért a német gép utjának célja felől. Coronnfl légügyi miniszter ugy határozott, hogy a német gépet tovább ereszti ugyan, de elégtételt kér Németországtól a légügyi szabályok megsértése miatt, mert a gépnek nem volt átrepülési engedélye. A német gép már tovább is repült Konstantinápoly felé.

Titulescu szovjetországi utja az ősszel esedékes lesz. A román külügyminiszer oroszországi útját nagy körültekintéssel készítik elő s fogadtatására a szovjet kormány imponzás méretében készül.

A Népszövetség tanácsa az abesszin kérdésben még nem jutott végleges megegyezésre. Minden ugy történik azonban, hogy az európai nagyhatalmak teljes megegyezésre jutnak Abessziniá megfőjására. Ugy látszik, hogy még Anglia is cserbenhagyja Abessziniát, amelyet a Népszövetség nem hajlandó egyenlőjogu tárgyalófőnek elismerni.

„GLORIA” GÖZMOSÓ ÉS VEGETÁRIUS TISZTÍTÓ INTÉZET

szakképzett vezetés mellett vállal ingek és gallérokön kívül a mai kor igényeinek megfelelően, vegyi uton

női- és férfiruhák, gumikabátok, paplanok tisztítását

valamint elbontás nélküli festést, azonnal és jutányos áron — teljes megelégedésre.

A t. közönség bizalmát és pártfogását tisztelettel kéri:

SZABÓ LÁSZLÓ
vegytisztító és kolm-festő, Merourea-Cluj,
19 Bulev. Ferdinand 52

Az indítványt elfogadták s az új templomot, a fenti napon, a „Mindenszentek” tiszteletére szentelte a benedikálással püspökileg megbízott Puszkás Tamás, a Szent Péter Egyházmegye plebánosa.

Nincs sehoh följegyezve, de mai napig is vannak még akik tudják, hogy az újonnan épült templom tornyába az első „nagy-harangot” Farkas Andrásbá ökreivel luttatták fel.

Az öreg személyesen rittygetett, kender-ostorával, a kötéltre fogott címeres ökrök után s a menyit pedig, aki sopánkodva tördelte a kezét (hogy „Apámuram, az Isten szerelmire, megszokadnak az ökrök!”), csak így vigasztalta: „Menj el haza, Mária! ne féltsd az én ökreimet, amig ingem látsz!”...

S a többszáz bécsi-fontos harang a toronyba került s az ökröknek sem lett „kutya-bajuk” sem!...

András-bá pedig boldog volt, hogy vón ember létre is, legalább ennyi-el, felszegithette az Ur házat. G. S. (Folyt. köv.)

Szekely nemzeti szabályrendeletek.

Szekely nemzeti constituio (1555)

Közli Tusnádi Élthos Grula dr.

Marosszék constituio (1610—1718).

A IV. R. XIV. art. az igen elterjedt szitkozódás megátlása végett elrendelte, hogy a falukban a bírák és as esküdttek harminchat forint bírság büntetése alatt vigyázzanak a káromkodókra és ha tizenkét éven aluli gyermek káromkodik, hívják össze a falut és az uccán levő pellengéren — akár jobbágy, akár szabad személy legyen — esetenként (annyiszor amennyiszor, folies quoties) vesszözözzék meg keményen a gyermeket, ha pedig a gyermek atyja, vagy gazdája ellentállott, a bíró, tizenkét forint büntetés terhe alatt a tisztnek jelenteni volt köteles. A tizenkét éven felüli ká-

A tg.-muresi, marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara közleményei.

887—935 A Kamarák Szövetsége által másolatban közzét 21190—935. sz. Miniszeri rendelet szerint a kereskedi Vászár- és törvényes ünnepeapokon délelőtt 12 óráig és este 7 óra után tartoznak zárva tartani.

909—935 A Kereskedelmi Miniszerium közli, hogy a CFR vezérigazgatósága az erdő- és más ipari munkásoknak 5 es csoportban való utazásokor egyharmad és legalább 24 es csoportoknak 50 százalékos kedvezményt engedélyezett.

1033—1935. A Kamarák Szövetsége másolatban közzétette a városi kereskedelmi vállalatok záróját szabályozó 25544—1935 sz. miniszeri rendeletet.

1074—935. A Pénzügyminiszerium 97678—1935 sz. rendeletével közzétette, hogy as országban nyomtatott bármilyen könyvek, folyóiratok, hírlapok bármilyen nyelven legyenek is azok, mentesek a forgalmi adó alól.

1076—1935. A román kereskedelmi atasé közölte Lengyelországból a jelentősebb gyümölcs exportőrök címét; a névjegyzék betekinthető a hivatalos órák alatt a Kamara titkári hivatalában.

KÜLÖNFÉLÉK.

Katona Lajosné

első hír anyaga lett. Esemény központjába dolgozta föl magát ez a dolgozó nő. Nem arszal, hogy szemöldököt tépett, hörmö: festett vagy általában egy mozgó kozmetikai intézetet képvisel korának divattulengésel esserint. Ó mindenképen a küzdelemes mának emancipált asszonya volt. Bizonyára emellett, hogy küldjének jókarbantartásra lépést tartott a modn ra testpolás minden vívmányával, ugy a sportokat is felkapcsolta életprogramjába. Igyekszett típusa lenni a sportoló nőnek, akinek már nemcsak a bájaira, de as lamaira is szüksége lehet, amióta a nő egyenrangu fél lett a dolgozó társadalomban. S:mmi rendhivüli nincs tehát abban, ha Katona Lajosné ondolás, szemöldök-tépes, lakkozás után tenniszrakettet, vagy vívókartot kapott kesébe reggelenként, hogy ép testét és ép lelkét megfűrésze a sportnak lidító végkimerülésében. Es már így van. M-g kellett szobnia ennek a világnak azt, hogy egy rendes hástartásban ónagysága sporteszenvedélyére épen olyan szüksék van, mint valamikor a botevő falatra Mondom, Katona Lajosné újságanyag sohasem lett volna, ha megmarad modera anyának, ha sportol, lakkozás es engedi ferjének, hogy nyugodtan szálljon, vezesse a háztartást es gyermeket neveljen. De Katona Lajosné kiugrott szegény elnyomott németnek egyhangu szürkeségű. Katona Lajosné, akit megsértett egy másik hölgy, kihívta párba — annak ferjét. A napilapok hírel szrint komoly kilátások vannak az első női veretkezés. Eredő jégtörő esemény, hogy a sportló a megdöntött gélt es a sportban képzett ügyességét lovagias tornára vizi es esetleg vért foz csoportni egy szegény védetelen, es élet küzdelmeiben elnyült árva lin családpától. Farjok, érzitek-e milyen veszedelmes procedens van késő óben fejtek fellet. Már nemcsak öire, de ha végzetetek ugy kívánja, kardra is kell kerülni a lövel.

— A júliusi nyugdíjak fizetése. A pénzügyigazgatóság augusztus hó 3 án megkezdte a július havi nyugdíjak fizetését. Augusztus hó 5 én as egész megye területén minden p receptia fizetni forja a civil nyugdíjakat. A hadinyugdíjakok részre 640 ezer lej kapott a megye az éprlia—május—június negyedre. Miatán ezen összeg nem elegendő a hadinyugdíjakok fizetésére így első-orban a nagyrökményeket elégtük ki a csoportni a megmaradt összeg erejéig fizetnek a hadiözvegyeknek.

romkodót a bírónak, tizenkét forint büntetés terhe alatt, a vicetisztnak volt köteles bejelenteni, aki a káromkodót sine misericordia, érdeme szerint, pálcával, halállal vagy egyéb büntetéssel büntette. (L. Approt. C. III. R. 47. cím 22 cikk. Cemp. Const. III. R. 14. cím 2. cikk.) A tizenkét éven aluli gyermeket nyilvános vesszözéssel a falusbíró és as esküdték, a tizenkét éven felüli káromkodót pedig a vicetisztnak büntette.

A rabok ide-oda hordozásának megszüntetése végett a XV. art. elrendelte, hogy Medgyeszalván a méltóságos Gubernátor udvarában a nemes szék csuáltasson tömlöcöt és Kalitzkát, fogadjon hit alatt egy porkolobot es három hajdut, akik ha rabot szalasztottak el, arról számot kellett adniok és ha szándékoság bizonyult rájuk, halállal bünhöttek.

Vasárnap halászni, vadászni, tán-olni tizenkét forint (ha az egész falu tette, harmichat forint) büntetés terhe alatt tiltott volt (XVI. art.) A XVII. art. a gyepek megcsinálásának, a XVIII. art. a makkoltságának rendjét, a XIX. art. a tilalmas erdők, a XX. art. a rétek es tarlók felszabadítását es használatuknak módját (legeltetését) szabályozták es a rendeletek megszegését tizenkét forint (ha a falu volt bünös, harminchat forint) büntetéssel büntették.

A XXII. art. a szék dolgaiban fárado emberek lovai részére fentartott lóküldhelyek legeltetési tilalmáról, használatáról, a XXIII. art. a patakok árknak ölnyi szélességben való kitisztításáról, a kenderáztatás es gátsinálás tilalmáról, a XXIV—XXV. art. csordapásztor tartásáról es béréről rendelkeztek. Mindenki köteles volt marháját a taluban — 12 forint büntetés terhe alatt — a felelős gazdapásztor őrizetbe bizoni, hogy a gyermekek szizete es az ezzel kapcsolatos erdei, mezei es kerti kártételek megakadályoztassanak. Azt, aki a csordapásztorok járó bér reáeső részét Szent János napján es a pásztoraság végén meg nem fizette, a falusbíró esetenként egy forint büntetéssel sújtotta es ha fizetési kötelezettségének ekkor sem tett eleget, a vicetisztnak a contumax embert hat forint újabbi büntetéssel büntette. Ha pedig a pásztor a marhákat gondatlanul őrizte es a

— Románia képviselteti magát a moszkvai kommunista kongresszuson. Az Udvarhelyen megjelenő Gasetta Odorheului-ból veszi a hivatkozást: „Ilie Cristea volt brassói tanügyi inspektor, kit városunk intellektuális társadalmi is jól ismer, jelenleg Moszkvában tartózkodik, ahol mint Románia képviselője részt vesz egy nagy kommunista kongresszuson, amelyen Satalin elnökölt. Nem kell elfeledni, hogy Ilie Cristea a tordai állami gimnázium tanára. Vajjon es az egyén az országnak abból a szögletéből akarja megőlni a román lelket, ahol háromnegyedével évvel ezelőtt Mihai Viteazul is megölték? — Nem tudjuk megérteni, hogy mi a vice benne. Ha az illető ur tényleg Romániát képviseli, akkor miért akarná megőlni Mihai Viteazul utódainak lelkét: ha pedig valóban a román lélek gyilkosa, akkor hogyan képviselheti Romániát a kommunista kongresszuson, ahova tudunkkal a román állam nem küldött delegátusokat. Több világszereplőt!

Iparigazolvány kell az uccai fényképezéshez is. A múlt évben szinte járvánnyá vált nagyvárosok uccáin a fényképezés. Hiromasor-négyezer is fényképeztek az emberek naponta, később adva egy cedulát a címmel, ahol a fényképet hivatalosítja. A romániai fényképezők szövetsége a munkügyi minisztériumhoz fordult, kérve, hogy intézkedjen a fényképezés iránti nyomdán való leontása ellen, miután az uccai fényképezők legnagyobb része nem készített fényképezést. A munkügyi minisztérium úgy határozott, hogy uccai fényképezésre csak 1936 március 1-ig ad ki engedélyt és pedig a nem hivatalos fényképezők közül azoknak, akik bizonyítani tudják, hogy legalább nyolc esztendője mint fényképezők dolgoznak. Az ilyenek a fenti határidőn belüli munkájukat váltani tartoznak, melyre vonatkozólag felvilágosítást ad a helyi iparbiztosító.

— Tuzsádfürdői bajok. Erdély és az ország legkellemesebb nyaralóhelye Tuzsádfürdő. A Kárpáton túl fürdők és a tengerpart propagálásának dacára is évről-évre épül, fejlődik, szépül. Négy-öt ezer fürdővendég keres üdülést állandóan az ózidonus fenyvesek között. Külföldiek is meglehetősen számmal jönnek mindig. Még többen is jönnek, mert aki egyszer ott volt, visszavágyik oda, de borsadva gondol az ott uralkodó állapotokra. Az idegenforgalmi propaganda hiánya és a nálunk nem éppen európai nivón álló fogadtatás igen sok külföldit elriaszt fürdőink látogatásától. Tuzsádfürdőn a legnagyobb szezonban egy szál postás kézbevit. Párisi fürdővendég kiutazásához bizony ez kevés. Erre rábrenedhetek volna az illetékesek Csikszeregyénre Bukarestig még szezon előtt. Most aztán törpörögnek rajta, hogy mi a teendő. — Tuzsádfürdő addig közbirtokossági tulajdon volt és közigazgatásilag Tuzsád községhez tartozott. Nemsrégén külön községet csináltak belőle. Hogy miért? Egy község közigazgatásban mindig csak pár fiatait állás és bizonyára voltak olyanok, akiknek ez kellett. Mint hallszik, a lakosságunk nem tejszik ez a nagy önállóság, mert memorandummal fordultak a belügyminisztériumhoz, hogy helyezze őket vissza régi állapotukba. Bizony, Tuzsádfürdő aranybánya. Jó volna több gondot fordítani rá.

— A katonai írveték láttatásának megkezdődött. A helyi hadkiegészítő parancsnokság közli, hogy a legénységi katonai könyvtárságok láttatásának ez évben a rendes időben, november 1 — december 31-ig eszükséges minden községben. Azok, akik tudják, hogy fenti időben nem tartózkodnak községükben, már most láttatásukat írvetjüket a hadkiegészítő parancsnokság székhelyén. Ebben az évben vizakötések az 1908—1932 korostályok. A láttatásakor az illetők birtokában levő minden katonai igazolvány bemutatandó. Az iparosok munkájukat is bemutatni tartoznak.

marhák kárt tettek, vagy valaki a marhákat levágta, vagy marha elveszett, a falusbíró az ökörpásztor egy forint büntetéssel sújtotta és az okozott kárt megfizettette. (XXV. art.)

Itt is a falusbíró önálló jurisdikcióját látjuk, megjegyezve, hogy a helyhatósági rendeletek végrehajtása és ellenőrzése körül a falusbíró és az esküdteket széleskörű discretionális jog illette meg, mert a helyi rendszert ügyeit, mint elsőfokú rendhatalóság intézték. A kiszabott büntetéseket a vicetsiztek hajtották végre (XXVI. art.)

Az írványföldet a possesorok hirtől felosztani, butokbavenni, eladni nem volt szabad. (XXVII. art.)

Az itt felsorolt nagyszámú közrendészeti, közérkölcsei, erdei mező- és vízrendőri, halászati, vadászati és erkölcsrendészeti rendelkezések és tilalmak megsejtésének büntetése 12 forint, ha pedig a falu büntetése volt megállapítható, 36 forint volt. E régi jogszabályok tehát a falut, mint jogi személyt is büntették és nem azokat a fizikai személyeket, akik a kihágásokat nagytömegben tényleg elkövették. Ezenkívül az okozott károkat minden esetben meg kellett téríteni, sőt a római jogból reánkmaradt ne bis in idem elvével szemben, azt is láthatjuk, hogyha a falusbíró által elítélt a rendeletnek elítélésére dacára sem tett eleget, ugyanazon cselekmény, vagy mulasztás miatt a vicetsizt másodszor, sőt ha szükséges volt, többször is és súlyosabban büntette meg.

Az itt felsorolt rendeletek megszegései a kisebb hatalmaskodások körébe tartoztak és nemcsak a maguk idejében voltak rendőri és jövedéki kihágásoknak tekintendők, hanem azok mai tételes jogukban is kihágásoknak vannak nyilvánítva. (L. 151000) 927. B. M. sz. r. 3—4 §§. 1879: XXXI. tc. 90—116. §§. 3296—918 M. E. sz. r. 9. §. 1894: XII. tc. 93—98, 109—113, 115 §§. 7777—1900. F. M. sz. r. 1929, XVII. tc. 54—58. §§. 1888: XIX. tc. 184—185, 187. §§. 1913. XVII. tc. 1929: XVI. tc. 1888: XIX. tc. 1925: XLIII. tc. 9500—926. F. M. sz. r. 1883: XX. tc. 10., 13—18., 26—35. §§.) (Folyt. köv.)

— A belügyi államtitkár városunkban. A mul tszombaton dr. Oetea Valér prefektus vendégeként városunkba érkezett Sargiu Dumitru belügyi államtitkár, ki a prefektus társaságában kirándult a Gyllkontóhoz, Tuzsádfürdőre és a megye többi szép tájaira. Dr. Oetea prefektus többek között felhívta a belügyi államtitkár figyelmét a megye rettenetes állapotban levő utcáira, amit az államtitkár a kirándulások alkalmával személyesen is tapasztalt és ígéretet tett, hogy intézkedni fog megfelelő összeg kiutazása irányában utjavítási célokra, hogy az ország legkezebb kirándulóhelyei így is nagyobb látogatottságot nyerjenek.

— Egymillió lej a csiki iskoláknak. A közoktatásügyi minisztérium a Csikmegyében építendő állami elemi iskolák építési céljaira egymillió lejt utalt ki a megyei lakosságoknak. Egymillió lej szép összeg, de semmi ahos képest, amit lakóépítésekre a lezkegyedet csiki községekből kicavartak.

— Footballport a megyében. A sporttelep hiánya a nyári sportok legizgalmasabbját, a football teljesen megölte városunkban. Ehelyett szép számmal alakultak focibacsapatok a megyében, melyek szépen fejlődnek. A szentdomokosi Ot Sportklub július 15-én az udvarhelyi Astra jóképességű csapatával játszott Eredmény 5:2 (4:0) az udvarhelyiek javára. Július 19-én a békási Sotmil csapatát látták vendégül a szentdomokosiak. A mérkőzést 7:0 arányban nyerte a sokkal jobb szentdomokosi csapat.

— Vasúti baleset. Folyó év július 28-án éjjel a 4085 sz. tehervonat Tuzsád közelében kettészakadt és a lejtős pályán visszafelé zuhant, amíg a lejtő tartott. Komoly baleset nem történt.

— Gyilkolmi segített a most szabadult rab. Az incai Korda-féle kocsmában bál volt. Tanc közben összeszórtak Simon József és G. G. Dimény legények, aminek vérekedés lett a vége. A kocsmában tartózkodott Gábor János fegyenc, ki ötévi raboskodás után most szabadult ki az enyedi feyházból. A szabadult fegyencnek úgy látszik kevés volt az öt esztendő és újra visszavágyott a börtönbe, mert Simon segítségére lépett, lefogta G. G.-t és addig tartotta, míg Simon annak tüdejében megfogatta bicikliját és tarkát átmettsze te. — Hiába, akinek vérében van a gyilkolás, abból azt nem öli ki sem börtön, sem bíróság. Elég egy pohár alkohol, hogy vad ösztönnel felbredjenek és gyilkolni kergessék még akkor is, ha nincs oka rá. Az ilyen ember nem érdemi meg, hogy éljen.

A hirneves FLIT elpusztítja a polsokákat!

— Teniszeseink Keszdivásárhelyen. A csiki teniszesek mul vasárnap, július 28-án Keszdivásárhelyre rándultak át revánasmérkőzésre. A szép és mindvégig élvezetes versenyt a késődtek nyerték 6:3 arányban. A csikiak három pontját Tork Rupertus a női egyesben, Szántó Bandi a férfi egyesben és a Roman-Schmidt pár a férfi párosban szereztek.

— Nagyenyeden vessenek. Jó magyar szokás a vessenek. Élnek is vele széles a világon, ahol magyarok laknak. Hogy messze ne menjünk Nagyenyeden szörnyű nézeteltérésekbe keveredtek az ott megjelenő két hetilap Hitek óta ontja egymásra a lapnak két szerkesztője a legdühösebb szidalmakat. Csak annyit figyelünk meg, hogy a vessenekő felek három nevű emberek. Azok pedig vessenekőrebbek a rendes köznévként. Tehát világért sem akarunk beleavatkozni a nagy nyediek dolgába. De mégis kénytelenek vagyunk. És pedig miért. Az egyik szerkesztő mintán kimertült a harcban, a másikat az irásmodortól letélt támadja. Éveses pedig egy általunk írott cikkekért, amelyet nagyenyedi ellenfele tőlünk olvasott át. A részünkről nincsen semmi baj. Szokásos dolog. Megtegnél azt minden hetilap szerkesztője. Miután a forrása nem volt megnevezve a közleménynek így a támadások pergőtűsbe kerültek a mi „Förteltem a 3-ik osztályon” című ártatlan közleményünk, amelyről azt hiszi Papp G. György kollégánk az „Egyedli Hirlap” szerkesztője, hogy Keresztes Nagy Imre ellenfele írta az „Egyedli Ujság” szerkesztője. Csak azért mondjuk, hogy a vessenekő mellékvágányra csusszott. A cikket mi írtuk. Keresztes Nagy Imrét ártatlanul ütük miatta. Egyébként békecséget kívánunk. Hígyják meg, hogy nagyon „förtelmesen” néz ki messziről egy ilyen vessenekő, amit ott Nagyenyeden rendeznek.

— Lopás. Albert Ferenc cartal terménykereskedő ületébe éjszaka behatoltak és onnan valamennyi árut elvittek. A tettest Saabó István, Albert segédje személyében is is tartóztatták.

— Öngyilkosság. Csiki Alajos 20 éves eszenli marhapásztor a Libántóton felakasztotta magát. Tetének okát nem tudják.

— Pékek és kenyérsütők figyelmébe. Az új listrendelet alapján minden pékek és kenyérsütőknek a forgalmiadó regiszter mellett még egy másik regisztert is kell vezetnie a naponta felhasznált lisztmennyiségről és a liszt beszerzési forrásáról. A fenti regiszterek elkészültek és a jövő hét folyamán lapunk kiadói hivatalában kaphatók. Mivel a regiszterek csak kis mennyiségben vannak raktáron és azoknak újból elkészítése nagy költséget igényel, ezért igyekezzék mindenki szükségletét mielőbb beszerezni annál is inkább, mert a regiszter vezetésének elhanyagolása szigorú büntetéssel jár.

— A gyergyói iparoság sáslószentelését augusztus hó 18-án tartja meg Gheorgheni-ben.

— Kisiklott augusztus hó 1-én délután a búkkasági kőbánya körül a 4033 sz. tehervonat öt kocsjá. Emberéletben kár nem esett. A megrongált pályát azonnal helyreállították úgy, hogy a vonatok már augusztus hó 2-án átszállás nélkül közlekednek.

— Az időjárás az utóbbi héten feltűnően hűvösre fordult. Emiatt a fürdőző közönség nagyrésze befejezte nyaralását és tömegesen hagyta el a fürdőket.

— A nemzeti párttagok csiki tagozata Dr. Totiu Aurel elnökiete mellett folyó év július 20. és 21-én Bekás községben nagyszabású és szépen sikerült propaganda gyűléseket tartott. — A csiki tagozat kiküldte Anastasiu Teodor tanárt, hogy résztvegyen a muncs-megyési Topoloveni községben rendezendő ifjúságképző tanfolyamokon. — A párt részéről két hetre Mucel megyébe utaznak Dr. Totiu és Dr. Dabu ügyvedek is.

— A törvénysekről. Szócs Dénes Ineui és Samás Aron madarasi legények együtt udvaroltak Lukács Juliska cartai leánynak. Egyenzer a tomesi bálból Szócs hasakísérte a lányt a sz ablakon benézve, meglátta, hogy vetőlytára bent beszélget a lány anyjával. Haragjában nem ment be, hanem megvárta, míg Tamás kijött és akkor egy karóval úgy megütötte, hogy szörnyethalt. A törvénysek Szócsot tízevi fegyházra ítélték.

— Befellegzett a medvetanócoltatónak is. A jövő gyermekgeneráció egy kedves emlékei lesz megfosztva. Nem fogja látni a táncoló medvét, amlat karikára fűzött orrával ott ugrál az ucca porában és gazdája nógatására mókásik a körje gyűlt gyermekcsereggel. Az állatvédő egyesület bukaresti központja a belügyminisztériumhoz fordult, hogy tiltsa el a vadállatok kizárását szelidítés közben és ne adjon ki több engedélyt szelidített vadaknak látványosságai céljára való felhasználására, mert igen sokan visszaélnék a szegény állatok helyesével és ezzel-nappal mutogatják, produktáltatják őket. Emellett a kenyérkereső állatnak meg a rendes táplálékot sem adják meg, lakóhelyül pedig a legösszegeztelenebb és a környezetre veszélyes helyet alkalmaznak. A belügyminisztérium a keresnek helyet adva, 8628—0935 számú rendeletével mindentéle vadállat dresztrózását betiltja, a medvetanócoltatóit pedig a további működési engedélyeket bevonja. Ezzel ezáltal vége van a gyermekkor és a kedves romantikájának is.

— Meghalt Jeney Dzsó postafőnök. Folyó év július 29-én a cuji klinikán rendkívül nehéz és hosszúra szenvedés után meghalt Jeney Dzsó, a helyi postahivatal volt főnöke. Jeney a hivatali tisztességnek és lelkiismeretesnek volt a mintaképe. Főnökévé alatt ezen hivatali hajaspontossággal látta el fontos hivatását. Mindezek dacára azonban, mikor a kisebbségi hivatalnokokat a vezető állásokból leváltották, ő sem kerülhette el a sorsát. Bár áthelyezésre során mint értékes munkás inspektorai állásba került,

Rikesseredetté tette az a nagy család, amely szorgalmas, hűséges munkásságát anynyiban sem ismerte el, hogy visszahelyezték a helybeli állásába, amelyhez olyan nagyon ragaszkodott. Betegségének kifejlődését szították mindezek a körülmények. Végül is elképzelhetetlen főfájások léptek fel, amelyek négyheti kínos szenvedés után halálát okozták. A mezejített boncolás a halál okául agytrágot állapított meg. — Jeney Dzsó július 31-én temették el Cujon azon résztvevő a helybeli postások küldöttéje is.

— A Vrenea című bukaresti hetilap hasábjain igen gyakran jelennek meg a kisebbségekkel rokonszenvező és a kulturközeledést előmondítani akaró cikkek. Legutóbbi számában „Bukarest és Budapest között” címmel foglalkozik a magyar idegenforgalmi propagandával és összehasonlításokat tesz a magyarországi és hazai idegenforgalmi intézkedésekkel. A Vrenea erősen helyteleníti a nemrégén létesített Nemzeti Turisztikai Hivatalt, amely szerinte sokkal többre nem jó, minthogy az egész turisztaságot az állami hivatalok nehékes adminisztrációjával gátolja. A hivatal szükségén — mondja a Vrenea —, de csak a statisztikai adatok összegyűjtésére és arra, hogy a tényleges idegenforgalmat csináló turisztaszervezetek által javasolt intézkedéseket az idegenforgalom érdekében az illetékes hatóságoknál kistűrgesse és a hatóságoknak az idegenekkel bánásmódját ellenőrizze. Hiába, az idegent idecsalni csak udvariasággal és a kényelmet elősegítő minden kedvezmény megadásával lehet.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazoknak a jó ismerősöknek és barátoknak, akik Erlstinger Dávid pálfalvi fakereskedő temetésén résztvettek vagy résztvettek kifejezést adtak, ezúton mond halás köszönetet a gyászoló család.

— Hevesi Piroska szongoraművész és Zöld Ilonka koloratúrekesző hangversenye augusztus 3-án este a közbirtokosság termében.

— Jean Jaures halála. Augusztus elsején mult huszonegy éve, hogy Paul Vilain francia diák revol-
verlövéssel illoitotta Franciaország egyik legnagyobb gondolkodójának életét. Akkor is ugy fegykezett a világ, mint most. A levegő löporfüsttel volt tele és a nemzetközi fegyvertrószat pénsszen hízott lépök épen ugy fujták a háborus harsozát, mint ma. Jean Jaures volt ennek a háborus kószú ódának, a nagytöke vére éhe-
nettségének egyetlen akadály. Mint a francia munkásság vesére és az egész világ munkásságának leg-
ellmesrebb veselője, egyedül emelte fel szavát a háboru ellen. Amig Jaures élt, Franciaország nem mehetett háboruba és a nagytöke sebeihe nem ömölhetett az arany. Jauresnak pusztulnia kellett. Első áldozata volt annak a nagy világegésnek, mely után még annyi mil-
liók életét követelte és meggysszer annyi hadinyomor-
ultnak az életét tette kesertvé, könnyesé, feledhe-
tetlenné. A fegyvertrószat pedig hízott, de telhetetlen sebeihe nem volt elég a négyezeröttdös vérpazarlás-
sal szerzett arany. Most, Jean Jaures halálának huszon-
egyedik évfordulóján újabb áldozatot követel. Az első lövések már eldördültek Afrikában. S uincs egy Jean Jaures, hogy felelje szavát.

— A helybéli kereskedők köre Csikmegye főorvos hivatalán keresztül memorandumot terjesztett az illetékes miniszterhez, amelyben kéri, hogy a falusi kiskereskedők a népek szükségese és tisztálkodásához feltétlenül nélkülözhetetlen árucikkeket, mint szappan, stb. árulthassák. A főorvos az ügy végleges elinté-
zéséig megtűri, hogy a falusi kereskedők szappant, sóboroscsent árulthassanak. Ugyancsak lépések tétel-
tek, hogy a falusi kiskereskedőkre vonatkozólag a szárdra rodeltetet jóindulattal kezeljék a hatóságok.

— Halalozás. Ráduly Kálmán birtokos 60 éves korában, folyó hó 2-án meghalt Madéfalván. Temetése folyó hó 5-én reggel 8 órakor lesz.

— A ferencesek hírei. Tudatában vagyunk, hogy elsősorban Somlyó és közvetlen környéke van nagyon is lekötve a calcsmiolyól szent Szűznek. Föltétlenül elfogadható körülmény azonban, hogy a nagybucanok alkalmával a kegyhely és környékének lakóit nagyon igénybeveszi a sarándokok ellátása. Esért elhatározták a kegyhely őrök, hogy augusztus 15-t minden évben különös fényvel fogják megünne-
pelni, hogy Somlyó és közvetlen vidéke: Szerda, Tap-
locsa, Csabófalva, Pálfalva, Dólna és Csomortán hívő-
nek legyen alkalma hálátadni égi Szűsznyjának. Eme szép, liló és máltányos célból augusztus 15-én delelőtt 10 órakor szentbeszéd és főp-pi szentmise lesz a kegy-
templomban. Este 7 órakor gyertyás körmenetet ron-
des a szárd vezetősége a szenthegyen. Esuttal is kéri a híveket a somlyói ferencesek, hogy minél nagyobb számban sziveskedjenek a körmenetben résztvenni. —
Augusztus 17-én este ismételik meg szabadtéri elő-
adásban a kegytemplom előtt a somlyói ferencesek „A szentmise titka” című misztériumdramát. — Már most jelzi a szárd vezetősége, hogy a máriánévnapi tucsu szeptember 8-án lesz.

— A város nem kap munkásokat. A város augusztus elsején megkezdte a kövesési munkálatokat. Ebben az évben az évi rendszeres költségvetésben köve-
zésre akkora összeg van feltüntetve, hogy az utóstelet a volt leányiskolától a törvényszékig burkolhatják. Azonban a város három rendkívüli vágterületet is kapott a kövesés folytatására s így amennyiben azok-
nak eladását eszközölni lehet, ugy lehetséges, hogy már az ősz folyamán, de a jövő tavasszal minden bizonnyal megkezdődik a város főbb utvonalaiban köve-
zés. Mindesen munkálatokhoz közel egy félmillió kocka-
kőre van szükség, emeynek kitermeléséhez, valamint a kövesésnek szonnai lerakásához is nagyobb mun-
kástömegekre volna szükség a városnak. Erdőker-
pedig, hogy minden munkanélküliség hangoztatása kö-
szött a város a legnehesebben kap munkaező: ezen mun-
kalatainak lefolytatására.

— Négy brassói turista megmaszta a gyilkostói Oltarkövet. A békái szorosnak egyik legcsodálatosabb szépsége az égnelemeredő O tárkő, amelynek falsai 300 méter magasságig, egészen merő-
legesen törnek felfelé. Az O tárkővet még senki nem maszta meg. A mult héten 4 brassói turista vállalko-
zott erre a veszedelmes utra. Goldschmidt, Pr x
Alfréd, Samhammer Raymond és H utm Károly a neve a 4 vakmerő turistának, akiknek vakmerő vállalkozá-
sát nagy közönség nézte végig.

NYILTTÉR. *)

Nyilatkozat.

A „Csiki Néplap” 31-ik számában „értésítés” címmel e lap olvasóinak tudomására adja, hogy velem az ősszekötötést megszakította, mult hó 31-én. Én már május 22. óta megsza-
kítottam a lappal az ősszekötötést ennek könyvemre tett alap-
talan állításáért. Tehát én szakítottam meg az ősszekötötést és nem Péter Ferenc. Így ha nem állott fenn konnexus, ő nem volt mit megszakítson. Különben is már a cikk megjelenése után ellene mint „felelősszerkesztő” ellen a sajtópárt folyamatra tettem. Különben is „qi cum habet, ita potest dare”. Régi de igaz közmondás, hogy „magyar a magyar”-nak legnagyobb ellensége”. Sok mindet megérünk, amit nem remélünk.

Mercurea-Ciuc, 1935 augusztus hó 2-án.
FERENCZ BELA, író.

Mindazon kedves ismerőseinknek és jóbarátaink-
nak, kikől személyesen bucsut venni nem tudtuk, ezúton mondunk istenhosszodot.

Aczél Ödön és családja.

*) E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelő-
séget a Szerk. és Kiadó.

Banca „Harghita” societate pe acțiuni in Mercurea-Ciuc.

Bilanț la 31 Decembrie 1934.

Activ: Acțiunari pt capital și dob. Lei 468251 — Cassa, numerar 105.009 —, disponibil la B. N. R. 17687 — Portofoliu de scont: român 562.373.50 — R. escompt la B. N. R. 1.531.279 — Debitori din țară: 290.988.50 — Debitori acțiunari convertite: 7.387.078 — Alți debitori convertite: 2.438.979.50, P. erderi din conversiune: 5.937.400 — Participațiune la industr. rom. 1000 — Imprumut pe termen lung: 2.006.898 — Mobilier 103.279 — Imobiliu cump. 'n locațiie 12.994 — Conturi de ordine: 5.226.919.50. Total debit: 26.090.136.50.

Passiv: Capital Lei 10.000.000 — Fond de penziune: 17.384 — Dobânzi nerrealizate la orențe dubloase: 5.292.395 — Taxa de Emisiune: 524.161 — Depuneri spre fruct: 2.966.846 — Creditori din țară: 525.456 — Reescompt la B. N. R. 1.531.279 — Profit: 5.696 — Conturi de ordine: 5.226.919.50. Total credit: 26.090.136.50.

Profit și pierdere:

Debit: Cheltuieli de administrație: 43.688 — Impozite: 16.386 — Dobânzi plătite: 4995 — Pierdere reportat din anul 1933: 14.766 — Profit: 5.696 — Total debit: 85.531 — Credit: Dobânzi incassate: 85.531.

Bilanț brut la 30 Iunie 1935.

Debit: Acțiunari pt. capital și dob. Lei 468.251 — Cassa numerar Lei 142.531 —, dispon'bil 'a B. N. R. 5.567 — Portofoliu de scont român 625.273.50, Reescompt la B. N. R. 1.459.632 — Debitori din țară: 250.948.50, Acțiunari și alți debitori convertite: 9.807.711.50, Pierderi din conversiune: 5.933.979 —, Participațiune la industr. rom. 1000 —, Imprumuturi pe termen lung: 1.976.853.50, Imobiliu: 12.994 —, Mobilier 103.279 —, Cheltuieli: 4532 — Contribuțiuni: 5726 —, Falarii: 20.400 —, Conturi de ordine: 5.082.419.50, Total debit: 25.901.097.50.

Credit: Capital 10.000.000 —, Fond de rezervă 600 —, Fond de penziune 17.384 —, Dobânzi nerrealizate la orențe dubloase 5.292.395 —, Taxa de emisiune 524.161 —, Depuneri spre fruct: 2.971.346 —, Creditori din țară 525.371 —, Reescompt 1.459.632 —, Dobânzi, comisioane și benef. diverse 27789 —, Conturi de ordine 5.082.419.50, Total credit: 25.901.097.50

Meghívó.

A Ditrói Takarekpenstár R. T., 1935 év augusztus hó 18-án délután 3 órakor Ditróban, az intézet helyiségében, rendkívüli közgyűlést tart, melyre a részvényeseket tisztelettel meghívjuk.

Tárgysorozat:

1. Határozatképeség megállapítása.
 2. A mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és a jelen közgyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére 2 tag kijelölése.
 3. A folyó év április hó 3-án tartott közgyűlés határozata értelmében az igazgatóság javaslatának tárgya a hitel-szövetkezetté való átalakulás ügyében és a javaslat feletti határozathozatal, avagy az intézet más formában való fennmaradására vonatkozó határozat.
 4. Amennyiben az átalakulás e határozattal, a szövetkezeti alakuló közgyűlés időpontjának megállapítása.
 5. Igazgatósági elnök és alelnök választása.
 6. Alapszabályeserű indítványok.
- Ditrau, 1935 július 31. Az igazgatóság.

ELADÓ egy keveset használt 2 és fél m. hosszú, eseresfából készült faesztergapad, Ferencz Bélánál, Sölmény községben

A bancul iskola bizottságtól.

Szám 71—1935.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy 1935 augusztus 10-én delelőtt 9 órakor, az állami iskola helyiségében, nyilvános árlejtésen vállalatba adatnak egy három tanteremből álló állami iskola épületnek fedél alá való felépítésével felmerülő munkálatok.

A kikiáltási ár 200.000 — lei s a biztosítotték 10%.

Az írásbeli ajánlatok a „Comitetul sco'ar de constructie Bancu jud. Ciuc” címre küldendők, ahol a terv is megtekinthető. Eredménytelenség esetén a második árlejtés 1935 augusztus 30-án d. e. 9 órakor lesz. Ha a második árverés is eredménytelen lenne ugy a vállalatbeadás szabadszaból fog történni.
Bancu, 1935 július hó 28.

Enök: Andrács Imre.

A közönség figyelmébe!!!

Tisztelettel értesítem a n. é. közönsé-
gét, hogy 1935 május 1-én megnyílt

Keresztes Kálmán uriszabósága
Csikszarada, I. G. Duca-uoca 110. szám

A legújabb divat szerinti, a legmérsé-
ke'tebb árak n. ellett, kitűző szabású és
leg'is sz'no -munka kidő'gozásával ké-
szítem garancia mellett a legújabb
divatu öltönyöket, sportruhákat, Freu-
cicoat, Raglan továbbá smoking-szakett
és frakk öltönyöket a legkiválóbb sza-
bással. Kérésre fel es meggyőződik!

CROITORIE LA PRIMUL RANG
Keresztes Kálmán.

Férfi és egyenruha szabászat tanítását vállalom.
Háromféle különböző beosztások. 14—28

— Ösv. Dr. Novák Albertné házában Csik-
szaradában, a város legfergalmasabb helyén, egy
füllehelyiség kiadó.

Figyelem!

Figyelem!

Hölgyeim!

Értesítem a n. é. hölgyközönséget, hogy sikerült egy
eredeti, legmodernebb

„Wella” Villany Dauer-gépet

(örökkhullamosító)

beszereznem, amivel a legsolidabb árak mellett
6 havi írásbeli garanciával
a hölgyközönség rindkezésére állok.

Becses pártfogásukat kéri teljes tisztelettel:

BARTHA GÉZA

a „Orso” fodrászüzlet tulajdonosa.

Pontos kiszolgálás!

Mérsékelt árak!

No. 2646—1935 cons.

Publicațiune.

In ziua de 7 Septembrie 1935, la ora 10, la primăria orașului Mercurea-Ciuc, în fața Comisiei de licitație se va ține licitația publică pentru vânzarea materialului lemnos de molid de pe parchetele 8, 9 și 10 din pădurea Răchitiș, situată în hotarul comunei Ghimes-făget, în cantitatea de circa 24.927.03 m. c. lemne de lucru în valoarea totală de estimație de Lei 2,368.067.

Vânzarea se face în bloc. Timpul de exploatare va fi 3 ani.

Garanția provizorie va fi Lei 118.403.

Licitatiia se va ține conform dispozițiilor art. 88—110 din legea asupra contabilității publice, ai Regulamentului O. C. L. și conform normelor publicate în Monitorul Oficial No. 127—933.

Condițiunile speciale de vânzare se pot vedea la serviciul tehnic al primăriei între orele oficioase.

Mercurea-Ciuc, la 29 Iulie 1935.

Victor Faroga m. p.,
primar.

Ing. Gh. Gondos m. p.,
șeful serviciului tehnic.

Regatul România

Primăria orașului Mercurea-Ciuc

No. 2444—1935 cons.

Publicațiune.

Se publică licitațiunea pe ziua de 16 August ora 10 a. m., cu oferta scrisă și sigilată pentru furnizarea a 75 stânjini lemne de foc pe seama primăriei Mercurea-Ciuc.

Odată cu ofertă se va depune și garanția de 5% socotit la valoarea în numerar sau efecte de Stat.

Caetul de sarcini se poate vedea în orele oficioase la biroul administrației generale, unde se va ține și licitația.

Mercurea-Ciuc, la 25 Iulie 1935.

Bakó Coloman m. p.,
primar.

Benjamin Töke m. p.,
secretar.

Hirdetmény.

Közhirre tételik, hogy folyó év augusztus hó 16-án delelőtt 10 órakor a városházán nyilvános árverés tartatik, a város részére szükséges 75 öl bükk tűzifa szállítása ügyében.

Az ajánlatokkal egyidejűleg 5% os bantpénst teendő le.

Az árverési feltételek a hivatalos órák alatt a városházán megtekinthetők.

MODELL KALAPOK

tin naponként új formák olosó
árban, megtekinthetők

VENCZEL TANÁRNÉNÁL

Ugyanott készülnék minden-
nemű női kalapok esőrendű
anyag hosszadással. Kalapok
átalakítása a legrovidebb idő alatt.

Csikszarada, I. C. Bratianu (Gimnázium)-uoca 112. sz., a Sörház közelében.